

.....

SAMEN

STERKER

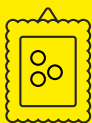
.....

SAMEN STERKER

Stimuleren van ondernemend gedrag in het primair onderwijs

Als land, als maatschappij en als individu komen we voor nieuwe uitdagingen te staan. Opkomende economieën worden steeds sterkere concurrenten, onze eigen maatschappij vergrijsd en allerlei voorzieningen en levensbehoeften worden steeds minder vanzelfsprekend. Tegelijkertijd wordt de wereld steeds kleiner door nieuwe technologieën en efficiëntere transportwijzen, worden lands- en cultuurgrenzen steeds makkelijker overschreden en komen er daarmee nieuwe kansen. Initiatiefrijke jongeren kunnen deze kansen benutten en makkelijker de regie over hun eigen leven nemen en houden. Daarom zijn in 2009 drie Amersfoortse basisscholen een project gestart om kinderen te helpen bij het ontdekken en verder ontplooien van hun 'ondernemende kant'. In dit project zijn leerlingen op een laagdrempelige manier uitgedaagd om ideeën te genereren en te realiseren, waarbij positieve bevestiging hen steunde dit gedrag te herhalen. Door hen tevens extra vaardigheden aan te leren die hun succeskans vergrootten, werd dit effect nog eens versterkt. In deze folder leest u kort hoe dit is aangepakt en wat de leerervaringen zijn.

KUNST EN COMMERCE

JEUGDPROGRAMMA WIJK TV

JEUGDRAAD WIJKONTWIKKELING

JEUGDKATERN KRANT

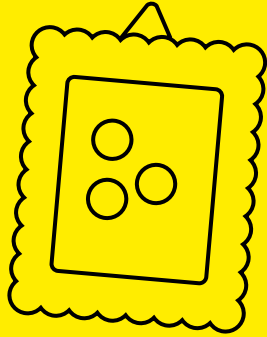
SCHOOLMARKT

HET PROJECT SAMEN STERKER

PCBS De Vuurvogel en de islamitische basisschool Bilal in Amersfoort werkten al samen en zochten een manier om dit verder uit te diepen. Uit een brainstorm samen met PCBS Kon-Tiki is vervolgens het idee ontstaan om aandacht te gaan besteden aan ondernemend gedrag. Voor het project is samenwerking gezocht met vijf lokale initiatieven en ondernemers en uit de voorgesprekken met hen is een opzet gekomen die bestond uit vijf losse deelprojecten en een verbindend koepelproject. Hiervoor is subsidie verleend door AgentschapNL in het kader van het programma 'Onderwijsnetwerk Ondernemen'.

In de vijf deelprojecten werd in cycli van ca. 6-8 weken steeds de weg van 'idee → plan → realisatie → evaluatie' doorlopen. Elke cyclus namen er nieuwe groepjes leerlingen en leerkrachten deel, waardoor uiteindelijk meer dan 150 kinderen hebben kunnen deelnemen. Bovendien kon in elke nieuwe cyclus weer gebruik worden gemaakt van de leerervaringen van de vorige, zodat er snel geoptimaliseerd kon worden. Vanuit het koepelproject werd de samenhang en de planning bewaakt, werden ondersteunende faciliteiten geboden en werden de resultaten geborgd.

» KUNST GEEFT
VLEUGELS AAN
MIJN HOOFD «

01 KUNST EN COMMERCIE

Partners Bilalschool, De Vuurvogel en Vario Mundo, de stichting voor kunst en cultuur in Vathorst

Uitvoering Onder begeleiding van een beeldend kunstenaar en een adviseur van Vario Mundo hebben leerlingen van de Bilalschool en De Vuurvogel een kunstproject opgezet. In cycli van 3 lessen werden mythologische figuren op papier ontworpen en uitgevoerd in was. De leerlingen zijn in de lessen uitgedaagd na te denken over wat kunst verkoopbaar maakt en hoe zij daar als ‘kunstenaar’ op konden anticiperen. Eigentijdse mythologische figuren, geïnspireerd op games, strips en persoonlijke helden waren het resultaat. De mooiste ontwerpen zijn in brons gegoten en vervolgens geveild onder ouders en andere belangstellenden. De opbrengst van de veiling kwam op verzoek van de leerlingen ten goede aan de slachtoffers van de overstromingen in Pakistan.

Leerervaringen Door leerlingen na te laten denken over verschillende manieren en mogelijkheden om kunst te presenteren aan kijkers en mogelijke kopers, kreeg kunst automatisch een toegevoegde waarde waarvan leerlingen zich daarvoor nog niet bewust waren.

» WE HADDEN
NOG VEEL MEER
FILMPJES KUNNEN
MAKEN «

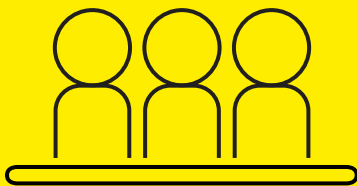
SANNE EN FARIDA

02 JEUGDPROGRAMMA OP WIJK TV

Partners Kon-Tiki, De Vuurvogel, Stichting Bewoners-Netwerken Amersfoort

Uitvoering In dit deelproject hebben de kinderen onder begeleiding van echte programmamakers zelf video-documentaires gemaakt over onderwerpen die hen aanspraken. Ze hebben de onderwerpen geselecteerd, bepaald wie ze daarbij nodig hadden, locaties gezocht, leren filmen en interviewen, en het ruwe videomateriaal geëdit tot een korte film. De films zijn uitgezonden op WijkTV en op een videokanaal op YouTube.

Leerervaringen In dit project hebben de kinderen niet alleen binnen een afgebakende periode stelselmatig naar een eindresultaat gewerkt, maar ook complexe nieuwe vaardigheden aangeleerd (bedienen apparatuur, editing met video-software). Dit bleek soms wat veel van het goede, en sommige activiteiten waren erg individueel (editen kan maar één kind doen, de rest kan alleen meekijken) waardoor het soms lastig was om de aandacht vast te houden. Het heeft even geduurd om een werkwijze te vinden die dit ondervangt. Op het eerste gezicht lijkt het maken van een film namelijk een vrij lineair proces maar uiteindelijk hebben we toch een aantal taken parallel kunnen doen, waardoor iedereen steeds ergens mee bezig kon zijn. Een ander leereffect was dat het gezamenlijk kiezen van een onderwerp door middel van een systematische ‘brainstormaanpak’ zeer snel werd opgepikt door de kinderen.

» JE PLAN ECHT
UITVOEREN GEEFT
EEN SUPERGOED
GEVOEL «

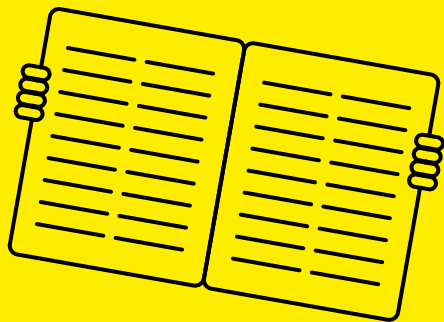
03 JEUGDRAAD WIJKONTWIKKELING

Partners Kon-Tiki, De Vuurvogel, Ontwikkelingsbedrijf Vathorst

Uitvoering Nieuwbouwwijk Vathorst is nog volop in ontwikkeling en hieraan hebben de kinderen in dit deelproject kunnen bijdragen. Ontwikkelingsbedrijf Vathorst (OBV) staat als organisatie opgesteld om de bouw- en ontwikkelingsactiviteiten te initiëren en coördineren. Zij hebben drie activiteiten geselecteerd waaraan groepen kinderen hebben meegewerkt: de ontwikkeling van een nieuw winkelcentrum, het uitvoeren van een tevredenheidsonderzoek onder lokale jeugd en de ontwikkeling van een nieuw woongedeelte: Laak II. De kinderen vormden hier een soort Jeugdraad, die werd ingezet om ideeën te genereren en te toetsen en ze hebben meegelopen met diverse onderdelen van het proces: gesprekken met architecten, projectontwikkelaars en de gemeente, wedstrijd 'beste winkelcentrum van Nederland', etc. In de laatste fase van dit project hebben de kinderen de opdracht gekregen het schoolplein van De Vuurvogel opnieuw in te richten. Hiervoor hebben ze plannen gemaakt, objecten voor de inrichting geregeld bij sponsorende bedrijven, en de inrichting zelf georganiseerd.

Leerervaringen Dit was een erg dankbaar project omdat de mening en input van de kinderen in veel gevallen ook echt kon worden vertaald in zichtbare, tastbare acties waarvan een grote groep mensen kon profiteren. Doordat de uitdagingen in dit deelproject wat groter waren, leende het zich uitstekend voor invulling door kinderen die extra uitgedaagd kunnen worden.

» ZOVEEL IDEEËN,
WE HADDEN IEDERE
WEEK WEL EEN KRANT
KUNNEN MAKEN «

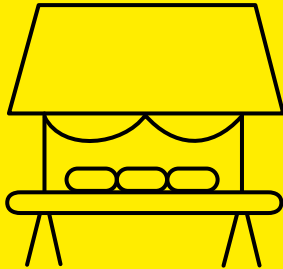
MOHAMMED

04 JEUGDKATERN HUIS-AAN-HUISBLAD WEEKBLAD AMERSFOORT

Partners Bilalschool, De Vuurvogel, Weekbladen Groep

Uitvoering Groepen kinderen hebben in dit deelproject de mogelijkheid gehad een eigen pagina te vullen in het huis-aan-huisblad Weekblad Amersfoort. Ze kregen hiervoor uitgebreide informatie over hoe de krant tot stand komt, hoe onderwerpen voor een pagina worden gezocht en hoe je mensen interviewt. De kinderen dachten zelf mee over de persoon die ze wilden interviewen en het onderwerp van het gesprek. Vervolgens namen ze het interview af, namen ze ook zelf foto's en schreven uiteindelijk de artikelen. De eindproducten werden vervolgens in de volledige oplage meegedrukt en huis-aan-huis verspreid: dertigduizend stuks in Amersfoort-Noord.

Leerervaringen Juist het feit dat hun artikelen ook daadwerkelijk in een echte krant verschijnen, motiveert de kinderen om er echt iets moois van te maken. Het liefst zouden ze uitgebreid de tijd nemen om hun artikel uit te werken en zoveel mogelijk informatie in hun artikel op te nemen. Ze leerden echter keuzes te maken, omdat ze met harde deadlines moesten werken. Wat veel kinderen moeilijk vonden, was om mee te schrijven tijdens het interview. Dit project bleek ook daarvoor een uitstekende oefening te zijn.

» JE LEERT REKENEN
MET GELD EN AAN-
DACHT TE TREKKEN
VAN DE MENSEN «

Britt en Samme

05 SCHOOLMARKT

Partners Kon-Tiki, De Vuurvogel

Uitvoering Een directe ervaring met commercie en verkoop werd mogelijk gemaakt in dit project waarbij kinderen regelmatig een schoolmarkt gingen organiseren. Ze regelden daarvoor zelf de kramen, de opbouw, de reclame, artikelen die verkocht konden worden (en maakten die vaak ook zelf), bepaalden prijzen en kozen zelf een (goed) doel voor de winst.

Leerervaringen Belangrijk voor een succesvolle schoolmarkt is natuurlijk voldoende aanloop. In het begin van het project was dit lastig te realiseren, maar naarmate de schoolmarkt meer bekendheid kreeg ging het steeds beter. Ook de locatiekeuze is daarbij essentieel (in de buurt van winkelend publiek levert meer op dan bij de school). Belangrijk ook is dat er in dit project echte inkomsten zijn, zodat het de potentie heeft om kostenneutraal te kunnen functioneren. Dit is een belangrijke voorwaarde om een dergelijk project ook op langere termijn te kunnen continueren. Verder hebben de kinderen geleerd bij de keuze van te verkopen producten goed na te denken over wat de klanten zouden willen, en, niet onbelangrijk, de kinderen leerden potentiële klanten aan te spreken. Datzelfde geldt voor het bepalen van de prijs: naast het terugverdienen van de kosten is het belangrijk te weten wat mensen er voor over zouden hebben, zodat je de winstmarge kunt bepalen. In dit project kwamen de talenten van kinderen goed tot hun recht en ze leerden ook veel van elkaar.

UMTHOMBO
Small Business - South Africa

GENERIEKE LEERERVARING

Het is voor scholen vaak lastig om dit soort projecten binnen de eigen organisatie structureel in te bedden. Het mag immers niet ten koste gaan van het lesgeven en van andere activiteiten die al gemeengoed zijn geworden. Het is daarom belangrijk om een project als dit ruim van tevoren in te plannen en er in het rooster en in de personele bezetting al rekening mee te houden.

Verder is het belangrijk om altijd minimaal één leerkracht een groep te laten begeleiden als ze naar het 'leerbedrijf' gaan, ook al zijn ze daar al een aantal keren geweest. Als een externe partij meedoet met een dergelijk project, is het belangrijk te realiseren dat zij geen onderwijskundigen zijn en niet in de dagelijkse praktijk gewend zijn aan het omgaan met (groepen) kinderen. Met name het aanspreken van kinderen op afspraken, planning en taakverdeling zijn zaken waarbij de leerkracht een primaire functie heeft. Dit zal in de regel betekenen dat de leerkracht er continu bij aanwezig moet zijn.

BORGING EN VOORTZETTING

Essentieel voor het borgen van de resultaten van dit soort projecten is dat er een breed draagvlak ontstaat bij zowel het management als bij de leerkrachten. Scholen moeten er dan ook voor zorgen dat zoveel mogelijk mensen een rol hebben in het project, bijvoorbeeld door een roulatieschema op te stellen en door betrokken leerkrachten korte presentaties te laten geven aan hun collega's. Zeker daar waar voor projecten extra budget moet worden uitgetrokken is het belangrijk om de didactische resultaten vast te leggen en om de projecten zoveel mogelijk in te passen in het reguliere onderwijs. Op die manier ontstaat er kruisbestuiving, als leerervaringen uit het project gebruikt worden als voorbeelden in de klas, en als ervaringen uit de klas vertaald kunnen worden naar concrete activiteiten in een project.

EN NU U!

Hopelijk bent u geïnspireerd door onze activiteiten. Hopelijk denkt u 'zoiets kunnen wij ook met onze kinderen doen'. Want in onze ervaring is het niet moeilijk partners te vinden die u hierbij willen helpen. Iedereen krijgt er voldoening van om kinderen een stap verder te brengen – en leert er zeker ook wat bij! Op de websites van de Bilalschool, De Vuurvogel en Kon-Tiki kunt u bovendien kosteloos ons videohandboek (hoe leer je kinderen stap voor stap een videoproductie te maken) bekijken.

En mocht u nog vragen hebben, dan zijn wij graag bereid u verder te helpen!

Kijk voor meer informatie en video's op:

www.pcbodevuurvogel.nl
www.bilalschool.nl
www.kontikischool.nl

